

doctorandă, Universitatea Tehnică a Moldovei

Procesualitatea formării profesionale a croitorului- confeccioner de îmbrăcăminte la comandă cu ajutorul strategiei centrate pe elev

Olga ALCAZ

CZU 377.091:687.1 | doi.org/10.5281/zenodo.11053013

Rezumat: În articol ne-am propus să abordăm problema formării profesionale a croitorului-confeccioner de îmbrăcăminte la comandă. Facem o prezentare a procesualității formării competențelor profesionale și oferim un model pedagogic de valorificare a strategiei centrate pe elev în vederea asigurării calității educației profesionale tehnice, reieșind din realitățile socioeconomice actuale. Acest model favorizează funcționalitatea interacțiunii tuturor factorilor implicați în procesul de pregătire profesional tehnică și contribuie la sporirea calității competențelor viitorilor croitori, care le-ar oferi posibilitatea unei integrări și adaptări ușoare la cerințele pieței muncii.

Cuvinte-cheie: procesualitate, învățământ profesional tehnic, formare profesională, competențe profesionale, croitor-confeccioner.

Abstract: In this article, we have set out to address the issue of training the tailor-dressmaker. We present the way vocational skills are developed and offer a pedagogical model set on a student-centered strategy intended to ensure the quality of vocational-technical education, based on current socio-economic realities. This model favors the functionality of interaction between all relevant factors and contributes to an increase in the quality of future tailors' skills, which will help them better integrate in the job market and adapt readily to its requirements.

Keywords: processuality, vocational-technical education, vocational training, professional competences, tailor-dressmaker.

Meseria de croitor are o istorie bogată și s-a bucurat de o evoluție îndelungată și diversificată de-a lungul timpului. Croitorul de azi este un meseriaș specializat în fabricarea și modificarea îmbrăcăminte și a altor articole textile. În pofida schimbărilor aduse de tehnologiile avansate și de evoluția modei, meseria de croitor-confeccioner de îmbrăcă-

mințe la comandă rămâne a fi o artă și, în același timp, un meșteșug apreciat, care necesită abilități și pasiune pentru a confecționa produse de calitate și a satisface nevoile și preferințele individuale ale clienților. Îngrijorător este faptul că interesul pentru meseria de croitor e în scădere și tot mai puțini tineri se orientează spre domeniul dat. Din acest motiv, proprietarii atelierelor întâmpină dificultăți, încercând să găsească un croitor cu abilități adecvate și atitudine responsabilă față de locul de muncă. Atragerea meseriașilor talentați mai reprezintă o provocare pentru proprietarii de ateliere, în special pentru cei mici și mijlocii, și din cauza fluctuației cadrelor și a concurenței cu întreprinderile mari de confecții: adesea acestea pot oferi salarii și beneficii mai mari.

În această ordine de idei, mai constatăm și o neconcordanță în sistemul național de pregătire a acestei categorii de meseriași. Absolvenții programului *Croitor confecționar îmbrăcăminte după comandă* pot lucra la întreprinderi de confecții, unde are loc fabricarea produselor la scară industrială, însă locul lor de bază, conform pregătirii profesionale, este atelierul de croitorie, ce oferă servicii de confecționare a produselor de vestimentație individuale, unicate în felul lor. Însă în *Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al meseriilor/profesiilor* meseria *Croitor confecționar îmbrăcăminte după comandă (723010)* este plasată la domeniul de formare profesională *Textile (îmbrăcăminte, încălțăminte și articole din piele)* → domeniul de educație *Inginerie și activități inginerești* → domeniul general *Inginerie, prelucrare și construcții*, fapt care ne pare eronat. Făcând o analiză a genului de activitate, constatăm că ocupația de bază se referă la *servicii de confecționare a îmbrăcăminte la scară individuală conform comenzii clientului*, ceea ce ar justifica plasarea meseriei date nu la domeniul *Inginerie*, ci la domeniul *Servicii*. Plasarea meseriei vizate la domeniul *Servicii* incumbă și o analiză minuțioasă a curriculumului și a procesualității formării profesionale a croitorului-confecționar de îmbrăcăminte la comandă.

Figura 1. Factorii ce asigură calitatea procesului de învățământ profesional-tehnic [3]

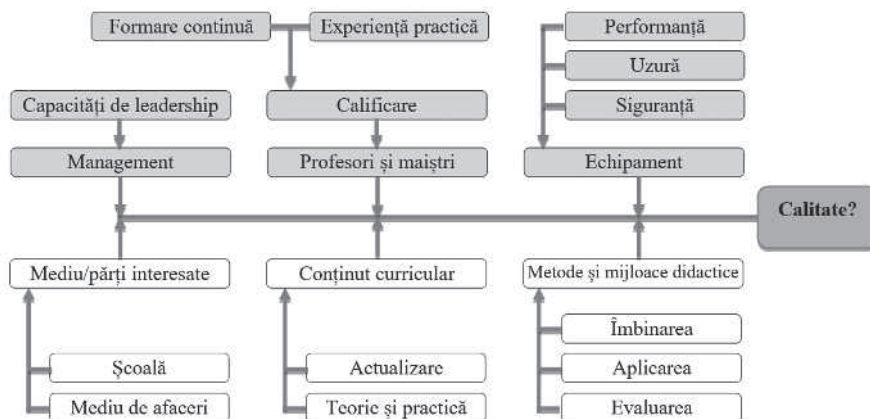
În acest context, venim cu un model de prezentare a valențelor formative ale procesului de formare profesională a croitorului-confecționar de îmbrăcăminte la comandă în cheia principiilor și strate-

giilor didactice centrate pe necesitățile elevului. Procesul de pregătire a acestuia este foarte complex și variat, în funcție de cerințele pieței muncii, care sunt condiționate de mulți factori ce țin de tehnologia fabricării unui produs la scară individuală.

Pentru a deveni croitor certificat, este necesar ca pretendenții, înainte de toate, să beneficieze de orientare profesională, ca să se înscrie la programe de formare specializată oferite de instituțiile de învățământ profesional tehnic. De regulă, acestea au o structură logică a conținuturilor bazate pe standardele ocupaționale, condiții și mediu specifice, experiență acumulată în timp și actualizată conform cerințelor pieței muncii. Conținuturile sunt orientate spre formarea competențelor profesionale, ceea ce constituie una dintre dimensiunile prioritare ale politicilor educaționale: curriculum centrat pe competențe, standarde de competență, evaluare a competențelor etc. Astfel, scopul instituțiilor de învățământ constă în formarea la cursanți/elevi a mobilității, dinamismului, inițiativei, constructivismului, responsabilității, creativității – calități ce le asigură posibilitatea de a face față competitivității de pe piața muncii. Formarea profesională trebuie să fie orientată și spre acoperirea unui spectru larg de cerințe ale angajatorilor față de viitorii angajați.

Procesualitatea formării profesionale a croitorului include nu numai numeroase forme de instruire (lecții teoretice, lecții practice, stagii de practică), dar și întregul arsenal de strategii și tehnici didactice menite să asigure realizarea eficientă a programului de formare/pregătire a meseriașului. Rolul prioritar, fără a minimaliza importanța cunoștințelor teoretice în formarea profesională, îi revine formării abilităților practice și capacității de implementare și soluționare a problemelor din activitatea practică.

Reieșind din acest deziderat imperativ, curriculumul de pregătire profesională a croitorului prevede mai mult timp/ore pentru formarea abilităților practice, care urmează a fi consolidate în timpul *stagiilor de practică* (de scurtă și/sau de lungă durată) realizate

în cadrul *atelierelor de croitorie*. Este însă cazul să menționăm o lacună a sistemului de formare profesională. De cele mai dese ori, stagiul de practică în *atelierelor de croitorie* este substituit cu stagiul de practică la *întreprinderi mari* din domeniu. În acest

caz, elevul-stagiatar exersează doar anumite operații de muncă din tot procesul de fabricare a unui produs. Ca urmare, elevul este privat de posibilitatea de a vedea procesul integral de realizare a unui produs (de exemplu, fustă, bluză, rochie etc.). Această realitate

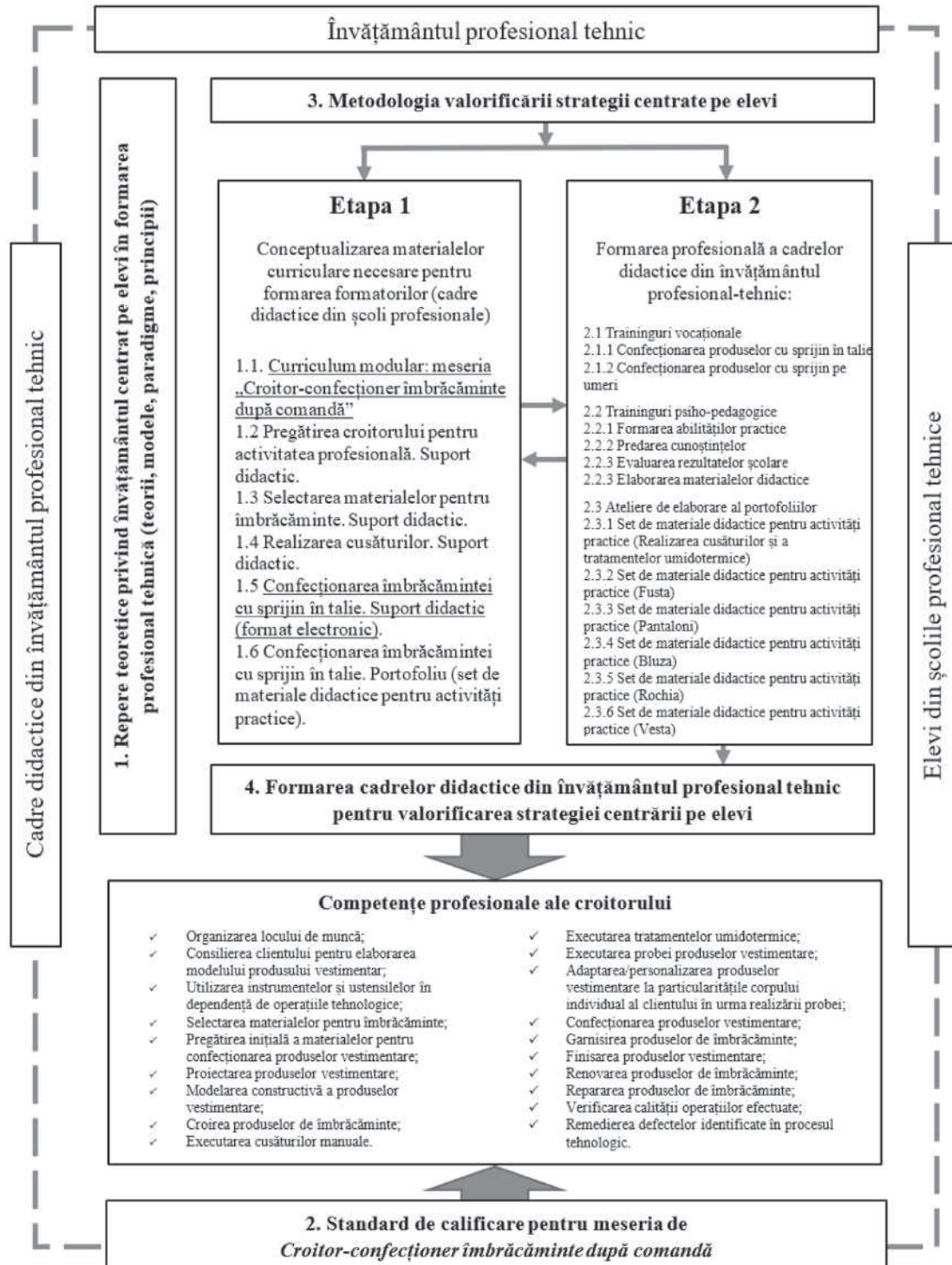

Figura 2. Modelul pedagogic de procesualizare a valorificării strategiei centrate pe elev în formarea profesională tehnică

are repercusiuni negative asupra calității formării viitorilor croitori, și anume: se înregistrează diminuarea interesului și motivației pentru învățare, dar și față de meseria aleasă; în unele cazuri, se atestă chiar și abandonul programului de formare; scăderea nivelului calității competențelor profesionale, sunt afectate așteptările elevilor care și-au ales meseria dată și, în final, nesatisfacerea de către aceștia a cerințelor și așteptărilor angajatorilor. Or, învățământul centrat pe necesitățile elevului prevede nu numai crearea condițiilor favorabile pentru învățare și motivare, folosirea strategiilor interactive, dar și asigurarea unui mediu specific și benefic sporirii calității educației profesionale.

Principala responsabilitate pentru îmbunătățirea calității formării profesionale le revine instituțiilor de învățământ profesional tehnic. Obținerea calității în desfășurarea programelor oferite de învățământul profesional tehnic este un proces pe termen lung, care necesită o planificare și organizare minuțioasă. Pentru a asigura calitatea pregătirii profesionale, este foarte important să identificăm factorii ce influențează semnificativ procesualitatea formării competențelor meseriașului croitor-confeccioner. În Figura 1 sunt prezentați factorii ce influențează calitatea formării și interacțiunile dintre ei.

Factorii majori, dar și cei minori care contribuie la asigurarea calității învățământului profesional tehnic sunt descriși în modelul *Cauză-Efect* elaborat de savantul japonez Kaouro Ishikawa. Luând ca bază acest model, putem conchide că efectul asupra calității poate fi produs de:

- echipa managerială a instituției de învățământ – prin capacitățile de leadership ce asigură mediul propice, resursele umane (profesori și maiștri competenți) și materiale (spații, bază tehnico-materială adecvată);
- cadrele didactice (profesori și maiștri) antrenate în procesul de învățământ – prin calificarea acestora, sporită și adaptată la procesul de modernizare a strategiilor și conținuturilor învățământului prin participarea la un proces continuu de perfecționare, autoevaluare și autorefecție;
- echipamentele disponibile pentru instruire – prin siguranța și gradul de uzură a acestora și corespunderea lor cerințelor actuale ale pieței muncii;
- mediul/părțile interesate – prin mediul de învățare din școală și colaborarea dintre școală și angajatori;
- conținutul curricular – prin nivelul de ajustare la cerințele actuale din domeniu față de meseriaș și corelarea dintre componenta teoretică și cea practică a programului de formare;
- metodele didactice aplicate în procesul de formare a viitorilor meseriași – prin combinarea acestora în procesul de învățământ centrat pe necesitățile elevului, în funcție de obiectivele stabilite, prin materialele didactice utilizate și instrumentele de evaluare a performanțelor viitorilor meseriași.

Interacțiunea între acești factori este crucială pentru a garanta calitatea procesului de instruire și pentru soluționarea problemelor de formare a croitorului-confeccioner de îmbrăcăminte la comandă. Veriga principală în asigurarea funcționalității acestei interacțiuni este cadrul didactic, aflat într-o continuă formare și perfecționare.

Propunem un model pedagogic al întregului proces de valorificare a strategiei centrate pe elevi (Figura 2), menit să asigure calitatea formării profesionale tehnice, ținând cont de realitățile socioeconomice actuale, care impun o nouă paradigmă pedagogică asupra formării la elevi a competențelor necesare pentru o integrare reușită și pentru o adaptare ușoară la cerințele pieței muncii.

În concluzie: O privire de ansamblu asupra competențelor croitorului-confeccioner de îmbrăcăminte la comandă, corelate cu cerințele angajatorilor și ale pieței muncii, presupune o nouă paradigmă a procesualității pregătirii profesionale a acestor meseriași, respectându-se principiile învățământului centrat pe necesitățile elevului și valorificându-se strategiile didactice cu ajutorul cărora elevii sunt participanți activi la procesul de învățare, rezolvă probleme reale din domeniul profesional, comunică și colaborează cu colegii și profesorii în timpul realizării sarcinilor practice, trăiesc bucuria succesului și a lucrului făcut în comun și/sau individual, participă la evaluare, sunt capabili să se autoevalueze etc.

Abordarea procesualității formării meseriașului croitor-confeccioner favorizează implicarea tuturor factorilor în formarea competențelor profesionale, asigurând funcționalitatea interacțiunii dintre aceștia, pentru a spori calitatea nivelului pregătirii profesionale tehnice.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Alcaz O. Implementarea în învățământul profesional-tehnic a tehnologiilor didactice centrate pe elev. În: *Studias Universitatis Moldaviae*, nr. 9 (99) Seria *Științe ale educației*, 2016, pp. 125-129.
2. Alcaz O. Model de implementare a învățământului centrat pe necesitățile elevului în școala profesional tehnică. În: *Didactica Pro...*, nr. 4 (98), 2016, pag. 18-21.
3. Handbook for VET Providers: Supporting Internal Quality Management and Quality Culture. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2015. 246 p.
4. Trif L. Didactica din perspectiva centrării pe elev. Suport pentru dezbateri. Alba Iulia: [s.l.], 2012. 72 p.